

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan poliisin hallinnosta annettua lakia muutettavaksi valtion paikallishallinnon uudistamisen johdosta. Poliisin paikallisena viranomaisena toimisi joko kihlakunnanviraston osastona tai erillisenä virastona toimiva poliisilaitos.

Samalla ehdotetaan, että poliisikoiralaitos itsenäisenä valtakunnallisena yksikkönä lak-

kautettaisiin ja siirrettäisiin osaksi poliisikoulua.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996. Poliisikoiralaitos on kuitenkin tarkoitettu lakkautettavaksi ja siirrettäväksi osaksi poliisikoulua jo 1 päivästä tammikuuta 1996.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Paikallista poliisitoimintaa varten maa on jaettu poliisipiireihin, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta kunnasta. Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain (126/92) mukaisesti valtion paikallishallinto järjestetään kihlakunnittain. Lakia sovelletaan poliisitoimen, syyttäjän toimien, ulosottotoimen ja yleishallintotehtävien sekä, sen mukaan kuin erikseen säädetään, myös muiden valtion paikallishallintotehtävien järjestämiseen. Valtioneuvosto on 23 päivänä joulukuuta 1992 antanut päätöksen kihlakuntajaosta (1464/92). Päätöksen mukaisesti nykyiset poliisipiirit korvataan kihlakunnilla. Valtioneuvosto on 29 päivänä syyskuuta 1994 antamallaan päätöksellä (860/94) muuttanut päätöstään kihlakuntajaosta siten, että päätös tulee voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1996.

Asetus kihlakunnanvirastosta (859/94) on annettu 30 päivänä syyskuuta 1994. Asetus sisältää säännökset kihlakunnanviraston tehtävistä ja asemasta, organisaatiosta ja viraston ohjauksesta sekä yhteisestä henkilöstöstä.

Valtioneuvosto on 14 päivänä huhtikuuta 1994 antanut päätöksen kihlakuntien virastotyyppistä ja kielellisestä jaotuksesta (281/94). Päätöksen mukaan erilliset virastot ovat kihlakunnissa, joihin kuuluvat Helsingin kaupunki, Lahden kaupunki, Oulun kaupunki, Tampereen kaupunki ja Turun kaupunki.

Poliisin hallinnosta annetun lain (110/92) mukaan poliisipiirit ovat riippumatta siitä, ovatko ne nimismiespiirejä vai poliisilaitoksia, lääninhallituksen alaisia. Lain 16 §:n 2 momentin mukaan asetuksella voidaan säätää, että Helsingin poliisilaitos on määrätyissä asioissa suoraan sisäasiainministeriön alainen. Poliisin hallinnosta annetun asetuksen (359/92) 7 §:ssä säädetään, että Helsingin poliisilaitos hoitaa suoraan sisäasiainministeriön alaisena tehtävät, jotka koskevat poliisilaitoksen tulossuunnitelmaa ja talousarviota, valtakunnallisia erityistehtäviä sekä poliisilaitoksen henkilöstöä, henkilöstön koulutusta ja poliisioittokuntaa.

Voimassa olevan lain mukaan lääninhallitus voi muodostaa useammasta poliisipiiristä yhteistoiminta-alueen sekä määrätä yhteistoiminnassa hoidettavista tehtävistä.

Sisäasiainministeriö päättää poliisin hallinnosta annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaan yhteistoiminta-alueen muodostamisesta ja muista yhteistoimintaan liittyvistä asioista silloin, kun yhteistoiminta-alue käsittää eri lääneihin kuuluvia poliisipiirejä.

2. Ehdotetut muutokset

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 4 §:n mukaan kihlakunnassa on joko kihlakunnanvirasto tai erillisiä virastoja sen mukaan kuin valtioneuvosto päättää. Kihlakuntien virastotyypistä ja kielellisestä jaotuksesta annetun valtioneuvoston päätöksen 1 §:n mukaan erilliset virastot ovat kihlakunnissa, joihin kuuluvat Helsingin kaupunki, Lahden kaupunki, Oulun kaupunki, Tampereen kaupunki ja Turun kaupunki. Päätöksen voimaantulomääräystä on muutettu valtioneuvoston päätöksellä (862/94) siten, että päätös tulee voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 1996. Tarkoituksena on muuttaa tätä päätöstä niin, että erilliset virastot olisivat edellä mainittujen lisäksi niissä kihlakunnissa, joihin kuuluvat Hämeenlinnan kaupunki, Joensuun kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Kotkan kaupunki, Kuopion kaupunki, Lappeenrannan kaupunki, Porin kaupunki ja Vaasan kaupunki. Samalla muutettaisiin myös päätöksen voimaantuloajankohtaa niin, että se tulisi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1996.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 6 §:n mukaan kihlakunnanvirasto on lääninhallituksen ja sisäasiainministeriön alainen ja erilliset virastot ovat asianomaisen ministeriön alaisia, jollei toisin säädetä. Kihlakunnanvirastosta annetun asetuksen 2 §:ssä säädetään, että kihlakunnanvirasto on lääninhallituksen alainen paikallishallintoviranomainen. Kihlakunnanvirasto toimii eri hallinnonalojen tehtäviä hoitaessaan lääninhallituksen alaisena sen mukaan kuin erikseen säädetään.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kihlakunnanvirastossa on toiminnallisesti mahdollisimman itsenäistä päätösvaltaa käyttävät poliisi-, syyttäjä- ja ulosottoyksikkö sekä tarvittavat muut yksiköt.

Poliisin hallinnosta annetun lain 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisitoimen paikallinen viranomainen olisi poliisi-

silaitos. Poliisilaitos olisi joko kihlakunnanviraston osasto tai erillinen virasto. Erillisenä virastona poliisilaitos toimisi niissä kihlakunnissa, joihin valtioneuvoston päätöksellä on perustettu erillinen virasto poliisitoimen tehtävien hoitamista varten. Osastona toimivan poliisilaitoksen ja erillisenä virastona toimivan poliisilaitoksen tehtävät olisivat samat. Kumpikin yksikkö hoitaisi pelkästään poliisi tehtäviä. Tämän vuoksi olisi tarkoitukseenmukaista käyttää niistä molemmista nimeä "poliisilaitos" huolimatta niiden hallinnollisen aseman eroavuudesta.

Poliisilaitos olisi lääninhallituksen alainen niin kuin paikallispoliisi nykyisinkin on. Poliisin lääninjohtona toimisi lain 5 §:n mukaisesti lääninhallituksen poliisiosasto tai poliisitoimisto niin kuin nykyisinkin. Myös Helsingin poliisilaitoksen asema suhteessa lääninhallitukseen ja sisäasiainministeriöön säilytettäisiin nykyisellään eli Helsingin poliisilaitos olisi edelleenkin tietyissä, asetuksella säädetyissä asioissa suoraan sisäasiainministeriön alainen.

Lääninhallituslain (1233/87) 2 §:n mukaan lääninhallitus ohjaa ja valvoo muun muassa nimismiehiä ja poliisilaitoksia. Poliisin hallinnosta annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaan poliisin lääninjohton tehtävänä on muun muassa suunnitella, kehittää ja johtaa poliisitoimintaa läänissä. Näiden säännösten mukaisesti lääninhallitukselle kuuluu hallinnollinen ohjaus ja valvonta, poliisin lääninjohtolle puolestaan toiminnallinen johtaminen. Säännösten selkeyttämiseksi ehdotetaan poliisin hallinnosta annetun lain 1 §:n 2 momentista poistettavaksi tarpeettomana lääninhallituksen poliisitoimen johtamistehtävää koskeva säännös.

Lain 1 §:stä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi yhteistoiminta-alueita koskeva virke, koska lain 8 §:ssä on yksityiskohtainen säännös yhteistoiminnasta.

Lain 1 §:n 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta poliisikoiralaitoksesta. Poliisivarikon nimi ehdotetaan muutettavaksi sen tehtäviä paremmin kuvaavaksi poliisin tekniikkakeskukseksi.

Poliisin hallinnosta annetun lain 3 §:n mukaan sisäasiainministeriön ja poliisipiirien sekä poliisipiireistä muodostettujen yhteistoiminta-alueiden yhteydessä toimii neuvottelukuntia. Kihlakuntajaotusta koskevan valtioneuvoston päätöksen voimaan tullessa paikallispoliisin yksiköiden toiminta-alueet laa-

jentuvat. Alueiden suuremman koon vuoksi useassa tapauksessa poliisilaitoksen yhteydessä tulee toimimaan poliisin neuvottelukunta. Erilaisten paikallisten olosuhteiden vuoksi olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista säilyttää mahdollisuus siihen, että yhteistoiminta-alueella voisi olla yksi yhteinen neuvottelukunta. Poliisilaitoksen yhteydessä toimivan neuvottelukunnan korvaamisesta yhteistoiminta-alueen yhteisellä neuvottelukunnalla päättäisi lääninhallitus. Silloin kun yhteistoiminta-alueeseen kuuluu eri läänien poliisilaitoksia, päätöksen yhteistoiminta-alueen neuvottelukunnasta tekisi sisäasiainministeriö.

Lain 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän mukaan paikallinen poliisitoimi hoidettaisiin kihlakunnittain. Tässä yhteydessä ei ole tarpeen säätää maan jakamisesta kihlakuntiin, koska toimivaltasäännös sisältää valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 3 §:ään.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, jossa säädettäisiin poliisilaitoksen päälliköstä ja kihlakunnanviraston päälliköstä eräissä poikkeuksellisissa tapauksissa. Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan kihlakunnanvirastossa on toiminnallisesti mahdollisimman itsenäistä päätösvaltaa käyttävät poliisi-, syyttäjän- ja ulosottoyksikkö sekä tarvittavat muut yksiköt. Tarkoituksena on, että näiden eri yksiköiden viroista ja muista niihin liittyvistä seikoista säädettäisiin näitä sektoreita koskevassa erillislainsäädännössä. Poliisitoimen osalta poliisilaitoksen viroista, nimittämisestä sekä kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin nykyiseen tapaan poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa.

Lapin läänin alueella erään sen kihlakunnat ovat alueeltaan ja väestömäärältään sellaisia, että eri osastojen päälliköiden täyden työmäärän saavuttaminen ei ole mahdollista yhteistoimintajärjestelyinkään. Näiden poikkeuksellisten tilanteiden varalta sekä poliisipalvelujen riittävän ja tasapuolisen saatavuuden turvaamiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että sisäasiainministeriö voisi perustaa kihlakunnanvirastoon nimismiehen viran. Nimismies toimisi kaikkien eri osastojen päällikönä. Nimittävänä viranomaisena olisi lääninhallitus. Tämä järjestely mahdollistaisi käytännössä nykyisen nimismiesjärjestelmän säilyttämisen edellä tarkoitetuissa kihlakunnissa.

Nimismiehen viran kelpoisuusvaatimuksista säädettäisiin poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa.

Koska päätösvalta yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ehdotetaan annettavaksi sisäasiainministeriölle, olisi tarkoituksenmukaista, että myös edellä tarkoitettujen poikkeuksellisten järjestelyjen osalta päätösvalta olisi sisäasiainministeriöllä. Myös kihlakunnanvirastosta annetun asetuksen 3 §:ää on tarkoitus muuttaa siten, että edellä tarkoitettun päällikön viran perustamista koskeva asia käsiteltäisiin valmistelevasti kihlakuntahallinnon yhteistyöryhmässä.

Ehdotettua 6 a §:ää vastaava säännös tulisi ottaa sekä ulosottotoimintaa että syyttäjätointia koskevaan lainsäädäntöön.

Paikallishallinnon uudistamisen eräänä tarkoituksena on erottaa syyttäjän- ja ulosotto tehtävien hoito poliisitoimesta. Näin ollen poliisin hallinnosta annetussa laissa ei ole tarpeen viitata paikallispoliisille kuuluviin syyttäjän- ja ulosotto tehtäviin. Lain 7 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Valtion paikallishallinnon kehittämisen perusteista annetun lain 5 §:n mukaan kihlakunnanviraston yksikkö tai kihlakunnan erillinen virasto voidaan määrätä hoitamaan tehtäviä myös toisen kihlakunnan alueella tai virastot voidaan määrätä hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa keskenään siten kuin siitä erikseen säädetään. Poliisitoimessa yhteistoimintaa on harjoitettu jo pitkään muodostamalla poliisipiireistä yhteistoiminta-alueita. Yhteistoimintaa on ollut joko täydellistä yhteistoimintaa tai koskenut vain osaa poliisin tehtävistä.

Jotta poliisitoimi voitaisiin järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla, ehdotetaan lain 8 §:ssä säädettäväksi yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta. Yhteistoiminta-alueen muodostamista koskevassa päätöksessä poliisilaitos voitaisiin määrätä hoitamaan tehtäviä myös toisen kihlakunnan alueella. Yhteistoiminnasta päättäisi sisäasiainministeriö. Normaalin hallintokäytännön mukaisesti ennen päätöksen tekemistä kuultaisiin lääninhallitusta, asianomaisia poliisilaitoksia sekä alueen kuntia. Yhteistoiminta-alueen muodostamisesta on kysymys poliisitoiminnallisesta ratkaisusta, minkä vuoksi kihlakunnanviraston kuuleminen tässä yhteydessä ei olisi tarpeen. Poliisin lääninjohto päättäisi muista yhteistoimintaan liittyvistä asioista, kuten yhteistoiminnassa hoidettavista tehtävistä,

yhteistoiminnan johtajasta ja muista johtosuhteista yhteistoiminta-alueella.

Lakiehdotukseen sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa olisi mahdollista ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Muun muassa yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta olisi tarpeen päättää jo hyvissä ajoin ennen lain voimaantuloa. Tällöin poliisilaitosten kuuleminen ei vielä olisi mahdollista organisaatio- ja nimittämisjärjestelyjen keskenäisyyden takia. Tämän vuoksi tulisi tässä tilanteessa olla mahdollista päättää yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta poliisilaitoksia kuulematta. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi lain siirtymäsäännöksiin.

Tarkoituksena on, että myös syyttäjän- ja ulosottoimen sekä rekisterihallinnon osalta yhteistoiminnasta määräisi asianomainen ministeriö. Kihlakunnanvirastosta annettua asetusta on tarkoitus muuttaa siten, että asetuksen 3 §:ssä tarkoitettua kihlakuntahallinnon yhteistyöryhmän tehtävänä olisi myös käsitellä valmistelevasti ja yhteensovittaa aluejaon osalta kihlakuntien yhteistoiminta-alueen muodostamista koskevat asiat.

Poliisikoiralaitos itsenäisenä valtakunnallisena yksikkönä ehdotetaan lakkautettavaksi. Poliisikoiralaitos on varsin pieni yksikkö. Sen toiminta on myös entistä suuremmassa määrin painottunut poliisin palveluksessa olevan henkilöstön kehittämiseen. Laitoksen vakainainen henkilöstö koostuu johtajan lisäksi seitsemästä muusta virkamiehestä. Yksikön koko ja toiminnan luonne huomioon ottaen tarkoituksenmukainen ratkaisu olisi liittää se osaksi Tampereella toimivaa poliisikoulua, jossa laitos voisi toimia omana tulosityksikkönään. Näin voitaisiin hallinnollisten tehtävien hoito rationalisoida ja vapauttaa poliisikoiralaitoksen henkilöstöä varsinaisiin koulutus- ja hankintatehtäviin. Laitos jatkaisi kuitenkin toimintaansa sopivissa tiloissa Hämeenlinnassa.

3. Esityksen vaikutukset

Maa on nykyisin jaettu 233 poliisipiiriin. Valtioneuvosto on antanut päätöksen kihlakuntajaosta, jonka mukaan maa jaetaan 95 kihlakuntaan. Ulosotto- ja syyttäjän-toimen tehtävien erottaminen poliisitoimesta merkitsee sitä, että osa poliisitoimen henkilöstöä

siirretään oikeusministeriön hallinnonalalle. Henkilöstön ja tehtävien siirto aiheuttaa myös määrärahan siirtämisen näiltä osin oikeusministeriön pääluokkaan.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä virkatyönä. Valmistelun yhteydessä on kuultu oikeusministeriötä ja ehdotuksesta on pyydetty lausunnot Poliisin lääninjohto ry:ltä, Suomen poliisijärjestöjen liitto ry:ltä, Suomen Nimismiesyhdistys ry:ltä, Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry:ltä, Valtion Yleinen Teknikkojen Yhdistys ry:ltä ja Suomen Tietoliikennetekniset ry:ltä.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Laki liittyy valtion paikallishallinnon uudistamiseen. Ehdotusta laadittaessa on otettu huomioon ulosotto- ja syyttäjän-tointa koskevan lainsäädännön muutokset ja yhteensovitettu esitys niiden kanssa. Ulosotto- ja syyttäjän-tointa koskevan lainsäädännön muutosten tulisi organisaatiota koskevien säännösten osalta tulla voimaan samanaikaisesti tässä esityksessä ehdotetun lain kanssa.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtion paikallishallinnon kokonaisuudistuksen toteuttamisen yhteydessä eli 1 päivänä joulukuuta 1996. Poliisikoiralaitos ehdotetaan kuitenkin lakkautettavaksi jo 1 päivästä tammikuuta 1996.

Ehdotetun 8 §:n mukaan sisäasiainministeriö voisi lääninhallitusta, asianomaisia poliisilaitoksia sekä alueen kuntia kuultuaan poliisitoimen tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi päättää yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta. Yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta tulisi voida päättää jo ennen lain voimaantuloa. Tämän vuoksi ehdotetaan siirtymäsäännöksessä säädettäväksi, että lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo ennen lain voimaan-

tuloa. Päätettäessä tällöin yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ei poliisilaitosten kuuleminen ole vielä mahdollista. Näin ollen ehdotetaan säädettäväksi, että päätettäessä sellaisten yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta, jotka aloittavat yhteistoiminnan 1 päivänä joulukuuta 1996, ei poliisilaitosten kuuleminen ole tarpeen, vaan riittää, että kuullaan lääninhallitusta ja alueen kuntia.

Muissa laeissa sekä asetuksentasoisin säännöksin on säädetty toimivalta poliisipiirin päällikölle ja poliisipiirille. Siirtymäsäännöksessä ehdotetaan säädettäväksi, että näiden toimivalta siirtyy poliisilaitoksen päällikölle ja poliisilaitokselle.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/92) 7 §:n 2 momentti ja 14 §,
muutetaan 1 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 6 ja 8 § sekä 8 §:n otsikko, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

1 § Poliisihallinto

Lääninhallituksen alainen poliisin paikallishallintoviranomainen on kihlakunnanviraston osastona tai kihlakunnan erillisenä virastona toimiva poliisilaitos.

Sisäasiainministeriön alaisia poliisin valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, liikkuva poliisi, poliisiopisto, poliisikoulu ja poliisin tekniikkakeskus.

6 a § Nimismies

Sisäasiainministeriö voi erityisistä syistä päättää, että Lapin läänissä kihlakunnanvirastoon perustetaan nimismiehen virka osastojen päälliköiden tehtävien hoitamista varten. Ennen viran perustamista sisäasiainministeriön on kuultava oikeusministeriötä.

Lääninhallitus nimittää 1 momentissa tarkoitetun nimismiehen. Viran kelpoisuusvaatimuksista säädetään asetuksella.

3 § Neuvottelukunnat

Sisäasiainministeriön ja poliisilaitoksen yhteydessä toimii neuvottelukuntia. Lääninhallitus voi kuitenkin päättää, että poliisilaitoksista muodostetulla yhteistoiminta-alueella toimii yhteinen neuvottelukunta. Sisäasiainministeriö päättää yhteisestä neuvottelukunnasta 8 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

8 § Yhteistoiminta

Sisäasiainministeriö voi lääninhallitusta, asianomaisia poliisilaitoksia sekä alueen kuntia kuultuaan paikallisen poliisitoimen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi päättää yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta. Päätöksessä voidaan määrätä poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa tai poliisilaitos hoitamaan tehtäviä myös toisen kihlakunnan alueella.

Poliisin lääninjohdon päätöksellä määrätään yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät, yhteistoiminnan johtaja sekä muut johtosuhteet yhteistoiminta-alueella.

Muodostettaessa yhteistoiminta-alue, joka käsittää eri lääneihin kuuluvia kihlakuntia, sisäasiainministeriö määrää myös yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät, yhteistoiminnan johtajan ja muut johtosuhteet yhteistoiminta-alueella.

6 § Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1995. Poliisin hallinnosta annetun lain 1 §:n 3 momentti muutetaan ja 14 § kumotaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 1996.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Päätettäessä 1 päivästä joulukuuta 1996 yhteistoiminnan aloittavan yhteistoiminta-alueen muodostamisesta riittää 8 §:n 1 mo-

mentista poiketen, että sisäasiainministeriö kuulee vain lääninhallitusta ja alueen kuntia.

Muulla laissa tai asetuksessa poliisipiirin päällikön ratkaistavaksi säädetty asia siirtyy tämän lain voimaan tullessa poliisilaitoksen päällikön ratkaistavaksi.

Muulla laissa tai asetuksessa poliisipiirin käsiteltäväksi kuuluva asia siirtyy tämän lain voimaan tullessa poliisilaitoksen käsiteltäväksi.

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sisäasiainministeri *Jan-Erik Enestam*

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan poliisin hallinnosta 14 päivänä helmikuuta 1992 annetun lain (110/92) 7 §:n 2 momentti ja 14 §,
muutetaan 1 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 6 ja 8 § sekä 8 §:n otsikko, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Poliisihallinto

Lääninhallitus johtaa poliisitointa läänissä. Lääninhallituksen alaisia poliisin paikallishallintoviranomaisia ovat poliisipiirit. Poliisipiireistä voidaan poliisitoimen tarkoituksenmukaista yhteistoimintaa varten muodostaa yhteistoiminta-alueita.

Sisäasiainministeriön alaisia poliisin valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, liikkuva poliisi, poliisiopisto, poliisikoulu, poliisivarikko ja poliisikoiralaitos.

Lääninhallituksen alainen poliisin paikallishallintoviranomainen on kihlakunnanviraston osastona tai kihlakunnan erillisenä virastona toimiva poliisilaitos.

Sisäasiainministeriön alaisia poliisin valtakunnallisia yksiköjä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi, liikkuva poliisi, poliisiopisto, poliisikoulu ja poliisin tekniikkakeskus.

3 §

Neuvottelukunnat

Sisäasiainministeriön ja poliisipiirien sekä poliisipiireistä muodostettujen yhteistoiminta-alueiden yhteydessä toimii neuvottelukuntia.

3 §

Neuvottelukunnat

Sisäasiainministeriön ja poliisilaitoksen yhteydessä toimii neuvottelukuntia. Lääninhallitus voi kuitenkin päättää, että poliisilaitoksista muodostetulla yhteistoiminta-alueella toimii yhteinen neuvottelukunta. Sisäasiainministeriö päättää yhteisestä neuvottelukunnasta 8 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §
Paikallispoliisi

Paikallista poliisitointa varten maa jaetaan poliisipiireihin. Poliisipiiriin kuuluu yksi tai useampi kunta.

Poliisipiirijaotuksesta päättää valtioneuvosto lääninhallituksen ja asianomaisten kuntien annettua lausuntonsa.

6 §
Paikallispoliisi

Paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain.

6 a §
Nimismies

Sisäasiainministeriö voi erityisistä syistä päättää, että Lapin läänissä kihlakunnanvirastoon perustetaan nimismiehen virka osastojen päälliköiden tehtävien hoitamista varten. Ennen viran perustamista sisäasiainministeriön on kuultava oikeusministeriötä.

Lääninhallitus nimittää 1 momentissa tarkoitetun nimismiehen. Viran kelpoisuusvaatimuksista säädetään asetuksella.

7 §
Paikallispoliisin tehtävät

Paikallispoliisille kuuluvista ulosotto- ja syyttäjätehtävistä on säädetty erikseen.

(2 mom. kumotaan)

8 §
Poliisipiirien yhteistoiminta

Lääninhallitus päättää yhteistoiminta-alueen muodostamisesta asianomaisia kuntia kuultuaan sekä yhteistoiminnassa hoidettavista tehtävistä, yhteistoiminta-alueen johtajasta ja muista johtosuhteista yhteistoiminta-alueella.

Sisäasiainministeriö päättää asianomaista lääninhallitusta ja asianomaisia kuntia kuultuaan yhteistoiminta-alueen muodostamisesta ja muista 1 momentissa mainituista asioista silloin, kun yhteistoiminta-alue käsittää eri lääneihin kuuluvia poliisipiirejä.

8 §
Yhteistoiminta

Sisäasiainministeriö voi lääninhallitusta, asianomaisia poliisilaitoksia sekä alueen kuntia kuultuaan paikallisen poliisitoimen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi päättää yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta. Päätöksessä voidaan määrätä poliisilaitokset hoitamaan tehtäviä yhteistoiminnassa tai poliisilaitos hoitamaan tehtäviä myös toisen kihlakunnan alueella.

Poliisin lääninjohdon päätöksellä määrätään yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät, yhteistoiminnan johtaja sekä muut johtosuhteet yhteistoiminta-alueella.

Muodostettaessa yhteistoiminta-alue, joka

Voimassa oleva laki

Ehdotus

käsittää eri lääneihin kuuluvia kihlakuntia, sisäasiainministeriö määrää myös yhteistoiminnassa hoidettavat tehtävät, yhteistoiminnan johtajan ja muut johtosuhteet yhteistoiminta-alueella.

14 §
Poliisikoiralaitos

Poliisikoiralaitoksen tehtävänä on hankkia poliisin käyttöön koiria sekä kehittää poliisikoiratoimintaa ja antaa siihen liittyvää koulutusta.

14 §
Poliisikoiralaitos

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Poliisin hallinnosta annetun lain 1 §:n 3 momentti muutetaan ja 14 § kumotaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 1996.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Päätettäessä 1 päivästä joulukuuta 1996 yhteistoiminnan aloittavan yhteistoiminta-alueen muodostamisesta riittää 8 §:n 1 momentista poiketen, että sisäasiainministeriö kuulee vain lääninhallitusta ja alueen kuntia.

Muualla laissa tai asetuksessa poliisipiirin päällikön ratkaistavaksi säädetty asia siirtyy tämän lain voimaan tullessa poliisilaitoksen päällikön ratkaistavaksi.

Muualla laissa tai asetuksessa poliisipiirin käsiteltäväksi kuluva asia siirtyy tämän lain voimaan tullessa poliisilaitoksen käsiteltäväksi.
